

INFORMATĪVAIS MATERIĀLS SABIEDRĪBAI

1. Atbildīgās personas par objektiem, uz kuriem attiecas šie noteikumi, informatīvajā materiālā sabiedrībai iekļauj šādu informāciju:

1.1. par darbības vietu atbildīgais objekta īpašnieks vai turētājs un darbību veicēja organizācija (nosaukums): Akciju sabiedrība “Grindeks”, valdes priekšsēdētājs Juris Hmeļņickis;

1.2. atbildīgās personas vārds un uzvārds, kā arī citas ziņas par to, kur var iegūt papildinformāciju par attiecīgo objektu: Mursals Kerimovs, ugunsdrošības un civilās aizsardzības vecākais speciālists, Krustpils iela 53, Rīga;

1.3. objekta pilna adrese: Rencēnu 3b, Rīga;

1.4. apstiprinājums, ka objektam piemēro šos noteikumus, kā arī apstiprinājums, ka atbildīgā persona ir iesniegusi: Izvērtējot faktu, ka katlu mājas spiedieniekārtu kompleksā var tikt uzglabātas līdz 117,096 tonnas sašķidrinātā naftas gāze (turpmāk – SNG), atbilstoši Ministru kabineta 2016.gada 1.marta noteikumu Nr.131 “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” (turpmāk – MK noteikumi Nr.131) 1.pielikuma un Ministru kabineta 2017.gada 19.septembra noteikumu Nr.593 “Paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas plānošanas un īstenošanas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr.593), tas klasificējams kā B kategorijas paaugstinātas bīstamības objekts (turpmāk – PBO), kuram jāiestrādā un Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – VPVB) jāiesniedz Rūpniecisko avāriju novēršanas programmu (turpmāk – RANP), bet Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā (turpmāk – VUGD) jāiesniedz Civilās aizsardzības plāns (turpmāk – CA plāns).

1.4.1. iesniegumu Valsts vides dienestā: AS “Grindeks” ir saņēmis VVD 21.decembra 2012.gada atļauju A kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.RI12IA0007, kas tika pārskatīta 2017.gada 27.februārī. 26.maijā 2023.gada AS “Grindeks” iesniedza VVD iesniegumu par B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas saņemšanu katlu mājai Rencēnu 3b, Rīga.

1.4.2. drošības pārskatu Vides pārraudzības valsts birojā, ja uz objektu attiecas šo noteikumu 16. punkts: katlu mājas RANP iesniegts VPVD 22.martā 2023.gada.

1.5. objekta vai iekārtu darbību izklāsts;

- SNG pievešana un spiedvertņu uzpildīšana;
- SNG uzglabāšana;
- SNG re-gazifikācija;
- SNG padošana apkures katlos.

1.6. šādas ziņas par bīstamajām vielām, kas atrodas objektā un var izraisīt rūpniecisko avāriju:

1.6.1. vielu nosaukumi:

- Kaustiskā soda 46% un šķīdums OPTIGUARD MCA5418E ir tā pati viela Sodium hydroxide (NaOH) dažādās koncentrācijas, tiek paredzētas ūdens sagatavošanai, lai nodrošinātu ūdens katla atbilstošu ekspluatāciju. Vidējais daudzums 0,318 t;
- STEAMATE NA0540E šķīdumu izmanto, kā pretkorozijas līdzeklis, kuru smidzina tvaika sistēmā ar sūkņa dozatora palīdzību. Sakarā ar ko nodrošināta tvaika katlu un sistēmas atbilstoša ekspluatācija bez rūsas. Vidējais daudzums 0,120 t;
- Dīzeļdegviela ir paredzēta dīzeļģeneratora vajadzībām, uzglabāšana notiek tikai iekārtas degvielas tvertnē. Iekārtas funkcija nodrošināt objektu ar elektrību, gadījumā ja pazuda spriegums elektrotīklā. Vidējais daudzums 0,120 t;

- Sašķidrinātā ogļūdeņraža gāze – propāna un butāna maisījums, kura tehniskā nosaukuma vietā lieto tā tirdzniecības nosaukumu SAŠKIDRINĀTA NAFTAS GĀZE, un izmanto, kā kurināmo priekš apkures katliem. Daudzums gadā 3000 t.

1.6.2. vielu piederība noteiktai bīstamības kategorijai saskaņā ar regulu Nr. 1272/2008 vai noteiktai bīstamo vielu grupai atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumam:

Nr. p.k.	Tirdzniecības nosaukums	Bīstamības klasifikācija un marķējums			
		Kategorija	Piktogramma	Bīstamības apzīmējums	Drošības apzīmējums
1.	Propāns-Butāns	Flam. Gas 1 Press. Gas	GHS02 GHS04	H220 H280	P377, P381, P403 P102, P210, P403
2.	Kaustiskā soda 46% un OPTIGUARD MCA5418E	Skin Corr. 1A Eye Dam. 1	GHS05	H314 H318	P234, P280, P310 P303+P361+P353 P305+P351+P338
3.	STEAMATE NA0540E	Flam. Liq. 3	Flam. Liq. 3 Acute Tox. 3 Skin Corr. 1B Eye Dam. 1 Repr. 2 Met. Corr. 1	H226 H290 H302 H311 H318 H361fd	P210, P301 + P330 + P331, P303 + P361 + P353, P305 + P351 + P338, P310
4.	Dīzeļdegviela	Flam. Liq. 3 Asp. Tox. 1 Skin Irrit. 2 Acute Tox. 4 Carc. 2 STOT RE 2 Aquatic Chronic 2	GHS02	H226 H304 H315 H332 H351 H373 H411	P101, P102, P261 P273, P280, P501 P301+P310+P331

1.6.3. vielu bīstamības raksturojuma skaidrojums, vienkāršiem vārdiem norādot to galvenās bīstamības īpašības, svarīgākos simptomus un sekas, ko izraisa vielas iedarbība:
Bīstamības veidi (riskā faktori) saistītie ar propāna-butāna izmantošanu ir:

- *Sprādzienbīstamība un ugunsbīstamība* – SNG ir ugunsnedrošs produkts, savienojoties ar skābekli, vai ar slāpekli, veido eksplozīvo savienojumu.
- *Gāzes sprādzienbīstamību veicina tās fizikālās īpašības* – zema uzliesmošanas un viršanas temperatūra, liels gāzes tvaiku spiediens, diezgan zema zemākā sprādzienbīstamības robeža un diezgan liels blīvums attiecībā uz gaisu. Komunikāciju plīsuma vai savienojumu hermētiskuma izjaukšanas gadījumos, gāze ātri iztvaiko un izveido, savienojoties ar gaisu, sprādzienbīstamus un ugunsnedrošus maisījumus. Sašķidrināta gāze ir dielektriķis, tāpēc, tā var uzliesmoties no statiskās elektrības iedarbības.
- *Bīstamība cilvēka veselībai (ķīmiskais un traumatisma riska faktors)* – SNG ir smacējoša iedarbība. Saindējuma simptomi var izpausties, ka īslaicīgs narkotiskais efekts: iespējams reibonis un reibuma sajūta, vājums, koordinācijas traucējumi, temperatūras samazināšana, pulsa paaugstināšana, slikta dūša. Smagas saindēšanas gadījumā izsauc samaņas zaudēšanu.
- *Bīstamība videi (ķīmiskais riska faktors)* – SNG īpatnējais svars ir lielāks, nekā gaisam, kas veicina noplūdes gadījumā bezvējā laikā gāzes sakrāšanos zemās, nevēdināmās vietās, lielās noplūdes gadījumā iesūcās gruntī (var izsaukt sprādzienu, saindēšanas, grunts piesārņošanu). Ārpus telpām, gāzes koncentrācija ātri samazinājās, pieklūstot gaisam gāzes-gaisa maisījumā.

Propāna-butāna gāzu maisījumu izmanto, kā kurināmo. Maisījumam nav smakas, lai piešķirtu specifisko smaku, tai pievieno odorantu, kas tiek pievienots mikroskopiskās dozas un pats par sevi nevar izsaukt kaitīgu iedarbību.

1.7. informācija par to, kā brīdinās un informēs par rūpniecisko avāriju un kā jārikojas un jāizturas iedzīvotājiem, kuri var tikt ietekmēti šādā avārijā:

RĪCĪBA ĀRKĀRTEJĀS SITUĀCIJĀS

- Ja AS “Grindeks” sašķidrinātās naftas gāzes objektā nostrādā trauksmes sirēna, un tās darbojas 5 minūtes, zvanīt Glābšanas dienestam pa tālr. 112.
- Turpmākai Jūsu informēšanai var tikt izmantoti objekta darbinieku, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Valsts policijas un pašvaldības pārstāvju ziņojumi, kā arī radio un televīzija.

BĪSTAMĀ ĶĪMISKĀ PRODUKTA NOPLŪDE

Atrodoties telpās:

- Pārtraukt jebkuru saimniecisko un citu darbību, kuras rezultātā var rasties dzirksteles vai uzliesmot uguns.
- Atvienot no elektrotīkla visas elektroierīces.
- Izslēgt mehānismu darbojošos dzinējus.
- Uzturēties telpās un veikt drošības pasākumus, lai nepieļautu gāzu iekļūšanu telpās: aiztaisīt logus, durvis, ventilācijas lūkas, dūmvadus, izslēgt kondicionierus, noblīvēt spraugas logos, durvīs, ventilācijas lūkās ar ūdeni samērcētu audumu vai citu materiālu.
- Aizsardzībai no gāzes kaitīgās iedarbības lietot marles-vates apsējus, vairākkārt salocītus dvieļus, audumus vai citus gaisa caurlaidīgus materiālus, samērcējot tos ūdenī.
- Veselības stāvokļa pasliktināšanas gadījumā (apgrūtināta elpošana, elpošanas ceļu iekaisums, īslaicīgs samaņas zudums) nekavējoties izsaukt Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu pa tālruni 113 vai 112.
- Atstāt telpas tikai pēc norādījumu saņemšanas no Valsts policijas vai Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta.
- Ja iespējams, pārlicinieties, vai visi darbinieki un uzņēmumi apkārtnē zina par avāriju un prot atbilstoši rīkoties.
- Nelietojiet atklātu uguni.

Atrodoties ārpus telpām:

- Meklējiet patvērumu tuvākajā ēkā. Ja tas nav iespējams, steidzami dodieties projām no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš jums pūstu no sāniem).
- Ja Jums ir apgrūtināta elpošana, samērcējiet jebkuru gaisa caurlaidīgu audumu ar ūdeni un elpojiet caur to. Ja tas nav iespējams, centieties aizturēt elpu vai veikt īsas, seklas ieelpas.
- Ja jūtat veselības stāvokļa pasliktināšanos, nekavējoties izsaukt Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu pa tālruni 113 vai 112.
- Nelietojiet atklātu uguni.

2. Par objektiem, uz kuriem attiecas šo noteikumu 16. punkts, atbildīgās personas informatīvajā materiālā sabiedrībai papildus iekļauj arī šādu informāciju:

2.1. informāciju par rūpnieciskās avārijas bīstamību un riska faktoriem, kā arī rūpnieciskās avārijas iespējamo ietekmi uz cilvēka veselību, dzīvību, īpašumu un vidi:

Avārijas bīstamība	Riska avots	Iespējamā iedarbība un ietekmē uz cilvēka veselību, dzīvību, īpašumu
Toksiskā iedarbība	Tehnoloģisko vienību bojājumu dēļ, cilvēka	Lielu koncentrāciju ieelpošana var ietekmēt centrālo nervu sistēmu, ko raksturo nelabums, galvassāpes,

	nepareizas rīcības dēļ, vai dabas katastrofu izraisīta iemesla dēļ	reibonis, koordinācijas traucējumi, temperatūras pazemināšanās, pulsa palielināšanās, klepus Šķidrās fāzes nokļūstot ūdenī vai augsnē, tā pakāpeniski iztvaiko. Tvaika fāze rada vides piesārņojumu - sašķidrinātās gāzes tvaiku emisija atmosfērā; bezvēja laikā nosēžas zemās vietās.
Sprādzienbīstamās koncentrācijas veidošanās, sprādziens un pārspiediens	Aizdeģšanas avota atrāšanās sprādzienbīstamās koncentrācijas robežās	Iekšējo orgānu bojājums; ēku un būvju daļējā vai pilnīga sabrukšana; apkartējas teritorijas aizdegšanās un postījums.
Ugunsgrēks ar siltumstarojumā iedarbību	Dabīgie (piem. zibens, statiskā elektrība) vai mākslīgie (piem. cigaretes smēķēšana, darbi ar atklātu uguni, iekšdedzes dzinēju izraisīta dzirksteļošana u.c.) aizdedzināšanas avoti.	Izceļoties ugunsgrēkam, izdalās oglekļa oksīds, kas izsauc cilvēka saindēšanos ar CO, apreibšanu vai bojāeju. Siltumstārojuma iedarbība cilvēkam rada ādas un miesas bojājumus - apdegumus; dabai – postošu iznīcinošo efektu.

2.2. kodolīgus (koncentrētus) aprakstus par rūpniecisko avāriju attīstības scenārijiem:

- Avārija SNG spiedieniekārtu kompleksā var būt saistīta arī ar tehnoloģiskā cauruļvada pārrāvumu. Šķidrās fāzes cauruļvada pārrāvuma gadījumā, sagaidāma apjomīga gāzes noplūde, kas var izsaukt strauju SNG tvertnes iztukšošanos. Noplūdes gadījumā veidosies gāzes tvaiku – gaisa maisījuma mākonis ar uguns un sprādziena bīstamām īpašībām. Šāda mākoņa aizdegšanās gadījumā iespējams tvaiku mākoņa ugunsgrēks ar siltumstarojuma izplatību, vai sprādziens, kurš var radīt pārspiedienu ar cilvēkam un blakus esošajām tehnoloģiskajām iekārtām nelabvēlīgu iedarbību. Noplūdes brīdī notiekot momentānai aizdedzināšanai (par iemeslu var būt iekšējie aizdedzinātāji, piemēram, siltums vai dzirkstele metāla deformāciju rezultātā), iespējams strūklas ugunsgrēks ar siltumstarojuma nelabvēlīgu iedarbību.
- Avārija SNG spiedieniekārtu uzpildīšanas laikā, kad noplūde notiek pa caurumu ar nosacīto diametru 2,5 mm, var veidoties gāzes tvaiku un gaisa ugunsbīstamus maisījumus, kura aizdegšanās gadījumā avārija attīstīsies kā gāzes tvaiku mākoņa ugunsgrēks vai sprādziens. Šādā gadījumā sprādzienbīstamo koncentrāciju izplatība sagaidāma uzpildes punkta tiešā tuvumā – nepārsniegs 11 m attālumu. Arī iespējamā ugunsgrēka gadījumā siltumstarojuma iedarbība būs lokāla un apdraudēti var tikt tikai objekta esošie darbinieki
- Apkures gāzes apgādes sistēmā iespējamās avārijas gadījumā, SNG tvaiku mākoņa un sprādziena viļņa radītā pārspiediena izplatība apkurei paredzētās gāzes uzglabāšanas spiedieniekārtu kompleksa pilna sabrukuma gadījumā pie vēja ātruma 1 m/s ir 76 m.

2.3. pārskatu par neatliekamajiem pasākumiem rūpniecisko avāriju gadījumos objektā, kas veicami katra veida scenārija avārijas ierobežošanai, kontrolei un tās eskalācijas nepieļaušanai:

Visu veidu scenārijos avārijas ierobežošanai tiek veikti līdzīgi neatliekamie pasākumi:

1. “EMERGENCY STOP” pogas nospiešana un iekārtu darbības apturēšana;
2. Apziņošana pēc apziņošanas shēmas (ieskaitot VUGD);
3. Evakuācija Drošas pulcēšanās vietā;
4. Elektropadeves atslēgšana;
5. VUGD sagaidīšana, informācijas nodošana par notikumu un tuvāko ugunsdzēsības hidrantu atrāšanās vietām;
6. Pirmās palīdzības sniegšana;

7. Autotransporta iebraukšanas nobloķēšana.

2.4. apstiprinājumu, ka objektā ir izveidota trauksmes un apziņošanas sistēma un noteikta kārtība, kādā saskaņā ar objekta civilās aizsardzības plānu atbildīgā persona sadarbībā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un citiem avārijas (operatīvajiem) dienestiem veic reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumus nevēlamu notikumu vai rūpnieciskās avārijas gadījumā, kā arī plāno un īsteno preventīvos pasākumus iespējamās avārijas seku samazināšanai, ierobežošanai vai likvidēšanai:

Objektā ir izveidota trauksmes sistēma ar skaņas un gaismas signalizācijām, ka arī izstrādāta apziņošanas shēma. Objektā ir noteikta kārtība kādā saskaņā ar objekta civilās aizsardzības plānu atbildīgā persona sadarbībā ar VUGD un citiem avārijas (operatīvajiem) dienestiem veic reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumus nevēlamu notikumu vai rūpnieciskās avārijas gadījumā, kā arī plāno un īsteno preventīvos pasākumus iespējamās avārijas seku samazināšanai, ierobežošanai vai likvidēšanai.

2.5. apstiprinājumu, ka objektā ir nodrošināti nepieciešamie resursi, lai varētu rīkoties rūpnieciskās avārijas gadījumā, kā arī īstenot preventīvos pasākumus iespējamo avāriju seku samazināšanai, ierobežošanai vai likvidēšanai;

Objekta ir nodrošināti nepieciešamie resursi rīcībai rūpnieciskās avārijas gadījumā un preventīvo pasākumu īstenošanai iespējamo avāriju seku samazināšanai, ierobežošanai vai likvidēšanai. Objekta teritorijā ir nodrošināta ar gāzes noplūdes detektoriem, ugunsdzēsības aparātiem un krāniem. Visas iekārtas ir aprīkotas ar "EMERGENCY STOP" pogām.

2.6. aicinājumu avārijas gadījumā ievērot operatīvo dienestu rīkojumus, instrukcijas vai prasības:

Avārijas gadījumā pēc operatīvo dienestu ierašanās, gan AS "Grindeks" darbiniekiem, gan citam personām jāievēro operatīvo dienestu rīkojumus, instrukcijas vai prasības.

2.7. norādi par to, ka informācija par ārpusobjekta civilās aizsardzības plānu pieejama Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tīmekļvietnē: informācijas nav.

2.8. norāde par to, vai iespējama rūpnieciskā avārija ar pārrobežu seku nevēlamo ietekmi, ja objekts atrodas citas ANO Eiropas Ekonomikas komisijas Konvencijas par rūpniecības avāriju pārrobežu iedarbību dalībvalsts teritorijas tuvumā.

Objekts neatrodas citas ANO Eiropas Ekonomikas komisijas Konvencijas par rūpniecības avāriju pārrobežu iedarbību dalībvalsts teritorijas tuvumā.

Šo informatīvo materiālu sabiedrībai izstrādāja
AS "GRINDEKS".